
Eines per a narrativa mòbil

PID_00249240

Ana Isabel Bernal Triviño

Temps mínim de dedicació recomanat: 2 hores

Índex

1. Treballar amb el dispositiu.....	5
1.1. Detalls tècnics que hem de tenir en compte	5
1.2. L'equip de treball del periodista mòbil	9
2. Accessoris per treballar millor com a periodisme mòbil.....	15
2.1. Posada a punt per començar a gravar	19
2.2. Aplicacions mòbils que sembla que facin màgia	21
2.3. 3,2,1... Gravant! (No, encara no)	27
3. Com redactar per al mòbil.....	28
4. Narratives pròpies del periodisme mòbil i casos.....	30
5. Un periodisme més social i proper a la notícia.....	35
Bibliografia.....	37

1. Treballar amb el dispositiu

Tenim l'eina de treball a la mà: l'*smartphone*. Per poder extreure'n tot el potencial cal que tinguem en compte una sèrie de dinàmiques de treball i de coneixements tècnics per saber les possibilitats reals del nostre mòbil.

Abans de treballar-hi hem de controlar dos aspectes bàsics:

- Conèixer el nostre propi dispositiu. Si no es coneixen les característiques reals del mòbil és impossible aprofitar tot el que pot oferir. Per això és fonamental conèixer aspectes bàsics, com sistemes operatius, aplicacions natives que poden resultar-nos útils, resolució i qualitat de la imatge i àudio.
- Conèixer els nostres condicionants tecnològics externs. En aquest punt entra en joc un aspecte tan bàsic, però tan fonamental, com saber la companyia amb la qual realitzem el contracte de dades, així com saber el servei i el suport que necessitarem. Això és fonamental perquè, si no poguéssim accedir a rutes wifi des d'altres punts, aquest sistema contractat seria el que determinarà el funcionament complet de la nostra cobertura. I ja sabem que sense dades les cobertures en directe no es podran fer realitat, per exemple. Aquest és el pilar necessari que ens permetrà desenvolupar la feina.

Aquests dos aspectes, i conèixer tot el que hem especificat, determinen la relació que tindrem amb el nostre mòbil com a eina de treball i d'edició.

Resulta primordial conèixer totes les seves fortaleces i febleses per, abans de res, saber què **sí** i què **no** podem crear amb el nostre mòbil.

Això ens permetrà reconèixer des del principi si la cobertura que ens proposem realitzar (amb les seves pròpies circumstàncies) pot desenvolupar-se des d'aquesta perspectiva o bé pot ser una opció prescindible o complementària.

1.1. Detalls tècnics que hem de tenir en compte

La ràdio o la televisió, com a tecnologies, limiten o condicionen per la seva forma tècnica el missatge. El mateix passa amb l'*smartphone*. Hi ha alguns requisits tècnics o condicionants que hem de conèixer o tenir en compte, i que dependran, en principi, de l'elecció del dispositiu.

Sistema operatiu

Hi ha tres sistemes operatius predominants, que condicionen tant les característiques de l'equip d'enregistrament com l'accés a determinades aplicacions.

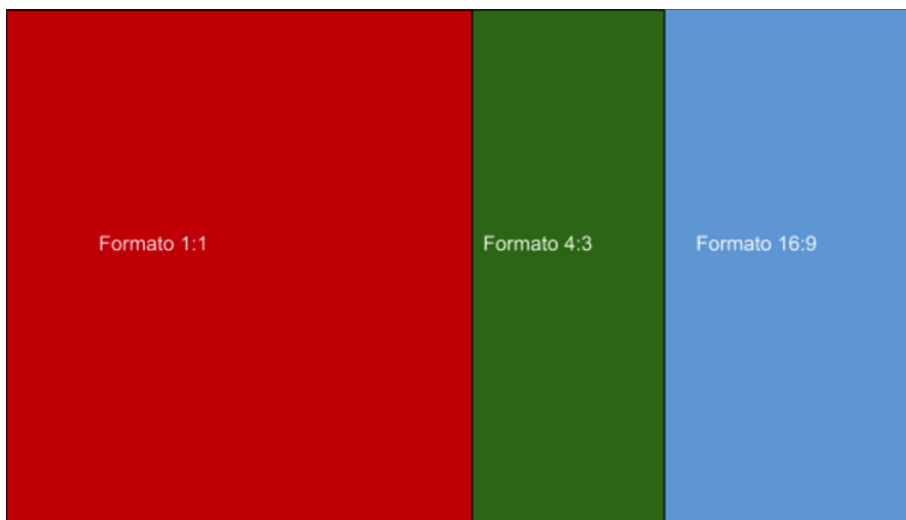
- 1) **Sistema iOS.** Són els dispositius mòbils creats per Apple. Es caracteritzen per tenir aplicacions molt completes, de molta qualitat en els enregistraments i l'edició, així com més accessoris amb els quals es poden millorar els resultats de la nostra feina.
- 2) **Sistema Android.** Pertany a Google i és el sistema operatiu més utilitzat del món. Dins de l'àmplia varietat de fabricants que desenvolupen *smartphones* amb Android, hi ha alguns dispositius que ofereixen grans prestacions d'enregistrament. Aquest sistema permet accedir a moltes aplicacions gratuïtes i a altres de pagament.
- 3) **Sistema Windows Phones.** És el sistema desenvolupat per Microsoft. Ha creat aplicacions natives per potenciar la millora de la qualitat dins dels enregistraments.

Format d'imatge (fixa o mòbil)

Existeixen diferents formats d'enregistrament. És a dir, diferents enquadraments finals. És un factor que, en aquesta ocasió, no depèn del dispositiu, sinó del format en el qual es decideixi gravar.

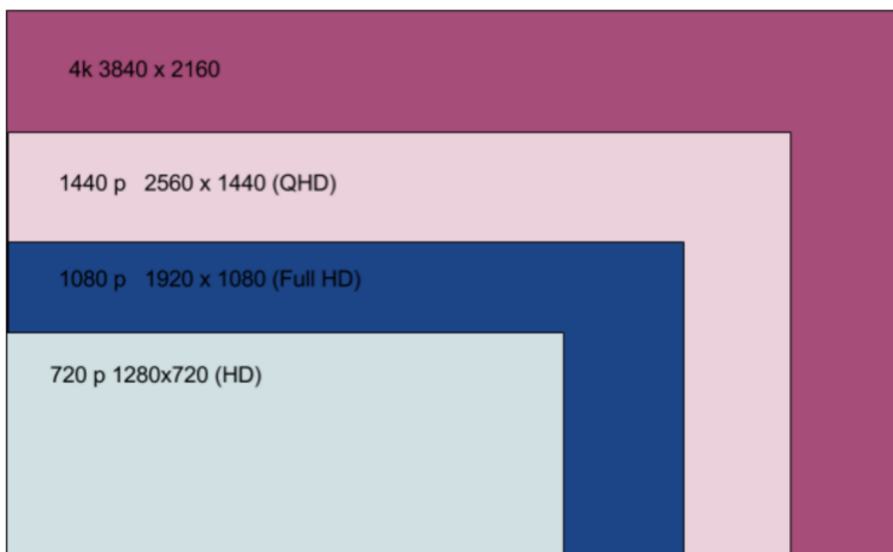
Hi ha tres tipus de format bàsics de registre o enregistrament. En aquest cas també influeix el concepte de vídeo vertical que tan de moda ha estat promogut per algunes xarxes socials. Vegem cadascun dels formats amb més detall.

- **El format 1:1, el format quadrat.** És el més utilitzat per a l'enregistrament vertical del mòbil. Xarxes socials com Instagram o Snapchat han estat el seu principal baluard. Aquest format permet treballar amb més agilitat però menys registre de pantalla, i resulta molt còmode de gravar, de manera que els dits poden moure's amb més facilitat sobre els comandaments de pantalla. S'adapta sobretot a cobertures que fomenten més el moviment.
- **El format 4:3, el format intermedi.** Amb prou feines s'usa en les cobertures, encara que alguns dispositius mòbils l'ofereixen.
- **El format 16:9, l'horitzontal tradicional.** Va més associat a enregistraments més precisos, on el camp visual de registre és més gran. Per exemple, és molt adequat en enregistraments esportius o en entorns naturals.

Resolució d'imatge

També hi ha diferents tipus de resolució d'imatge, que no han de confondre's amb la grandària de la pantalla. Aquest concepte es refereix a la claredat amb la qual veurem la imatge. Qualsevol imatge digital es forma a partir de píxels, uns petits quadres que, uns al costat dels altres, determinen el resultat final del que veiem.

Encara que sembli insignificant, aquesta elecció defineix la qualitat amb la qual els nostres usuaris veuran les imatges que registrem. I, sobretot, és un component primordial en el desenvolupament i la visualització de la realitat virtual.

Hi ha quatre formats. El més bàsic, que encara tenen alguns iPhones, és el conegut com a HD (High Definition), amb una resolució de 1280 x 720 píxels. Un pas més seria el Full HD, que augmenta a 1920 x 1080 píxels. El QHD permet 1440 píxels i la forma d'enregistrament de més qualitat és la 4K, amb 3840 x 2160 píxels. No obstant això, és important reconèixer que aquest siste-

ma de més alta qualitat també ocupa més espai al sistema d'emmagatzematge del nostre mòbil. Per tant, hem de preveure, en aquest cas, altres maquinaris d'emmagatzematge extern que ens serveixin de suport en el nostre procés d'enregistrament.

Formats d'àudio

La imatge és molt poderosa, però una imatge sense veu o sense so ambient perd valor en el relat periodístic. Per això és imprescindible reconèixer també les limitacions del nostre dispositiu i els focus d'entrada de so que hem de contemplar.

Abans de conèixer amb més detall els formats d'enregistrament d'àudio, especifiquem les tres formes bàsiques d'obtenir i registrar el nostre so.

1) Manual

En el cas que només tinguem una entrada d'àudio (per tant, tant la veu d'entrevistat com el so ambient entra pel mateix canal) i no tinguem cap micròfon extern, l'única solució que tenim és acostar tan com sigui possible l'entrada de so del mòbil al nostre interlocutor. Això dependrà també de si volem enregistrem la imatge o no. Si ho estem gravant, hem d'anar amb compte. Si ens hi apropem massa podem distorsionar la imatge! En canvi, és una bona mesura quan només hem de registrar àudio.

2) Auriculars

Si no tenim micròfon extern sempre podem fer servir, sense cap tipus d'inversió, el micròfon que tenen incorporat els nostres auriculars en el sistema de mans lliures.

3) Micròfon extern

TRS

TRRS

Fer servir el que coneixem com a micròfon extern de solapa. En aquest cas és fonamental que el nostre micròfon tingui un connector TRRS perquè pugui adaptar-se al nostre mòbil. Per saber si estem comprant un dispositiu extern adequat per a enregistrament mòbil és tan fàcil com observar les marques de les clavilles. Una clavilla TRS només té dues marques, mentre que la TRRS (la

que necessitem per al mòbil) en té tres. Només les d'aquest tipus permetran que puguem gravar sense problemes els nostres àudios. En el meu cas faig servir el micròfon de corbata de Rode.

Una vegada determinat com realitzarem el procés d'obtenció de la informació, podrem triar quin volem que sigui el nostre **format d'enregistrament**, per conèixer el que ens aporten i l'espai que pot ocupar en el nostre dispositiu:

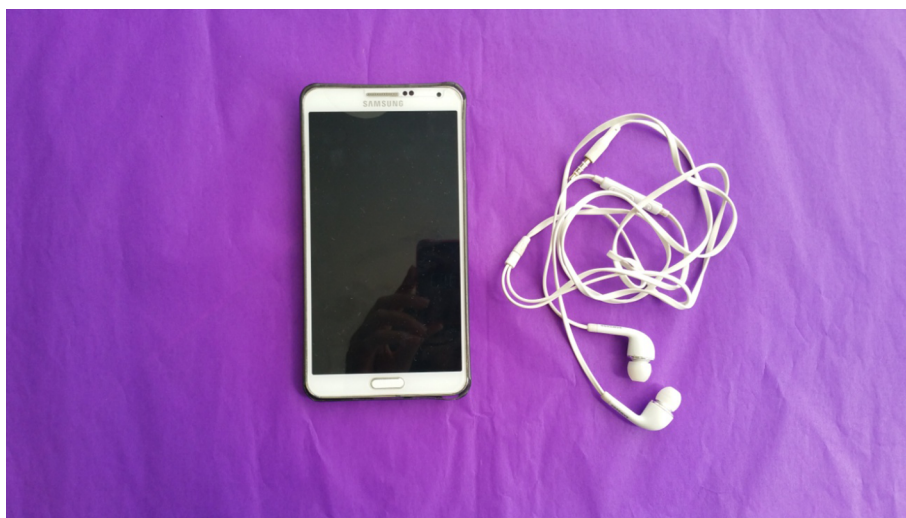
- Wav és el de més qualitat. El resultat és com el que es registra en un CD. Ocupa 10 MB per minut.
- MP3. És el més recomanat, tot i que perd qualitat d'enregistrament, però és el més general, el que aporta més relació format-qualitat, amb 1 MB per minut. El normal és gravar a 128 kbps. Aquest cas, per exemple, és el més usat a la BBC.
- AAC. Dues vegades més petit que l'MP3 però de més qualitat (només per a dispositius iOS). També es fan servir en cas de protecció anticòpia de drets d'autor.
- OGG. Semblant a l'MP3 (de la casa Samsung) però una mica millor. Afavoreix l'*streaming*, però no s'accepta en iOS. Es grava en 128 kps.
- FLAC. Sota aquest format trobem l'opció de comprimir un arxiu d'àudio fins a aproximadament un 50 % de la seva grandària original.

I sempre insistim en la importància de gravar tot el que registrem amb prou bateria perquè no es talli en els registres, i posar el mòbil en mode avió perquè cap notificació ni trucada interfereixi en el procés.

1.2. L'equip de treball del periodista mòbil

Cada periodista ha de tenir el seu propi equip d'eines de treball, compost tant pel maquinari com pel programari. En aquest cas, ens centrem en el maquinari. És la part que requereix més inversió, però, com sempre, dependrà del que estiguem disposats a produir i del nostre pressupost. Hi ha solucions eficaces que poden pal·liar o esmenar l'absència de compra d'alguns maquinaris.

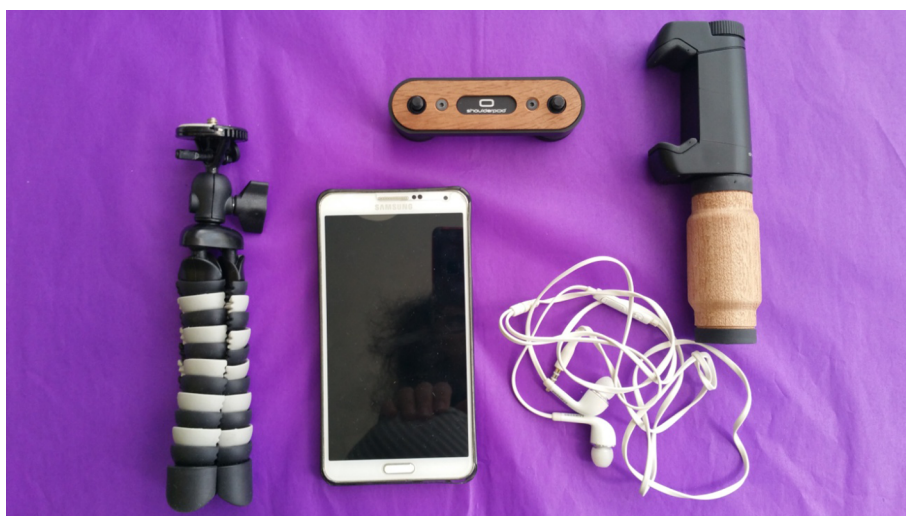
El millor és comprovar, *in situ*, quines són les eines fonamentals perquè els periodistes puguin desenvolupar la seva feina des del dispositiu. Vegem alguns exemples d'equips de treball de periodisme mòbil i, per a això, primer us presento el meu equip bàsic.

Insisteixo que és bàsic perquè a la meua motxilla mòbil hi porto molts més accessoris, però amb aquesta imatge es busca que no hi hagi excusa per exercir aquest tipus de cobertures. Només es necessiten un mòbil i un auricular per poder enregistrar el so, ja que com a micròfon es pot fer servir el mans lliures.

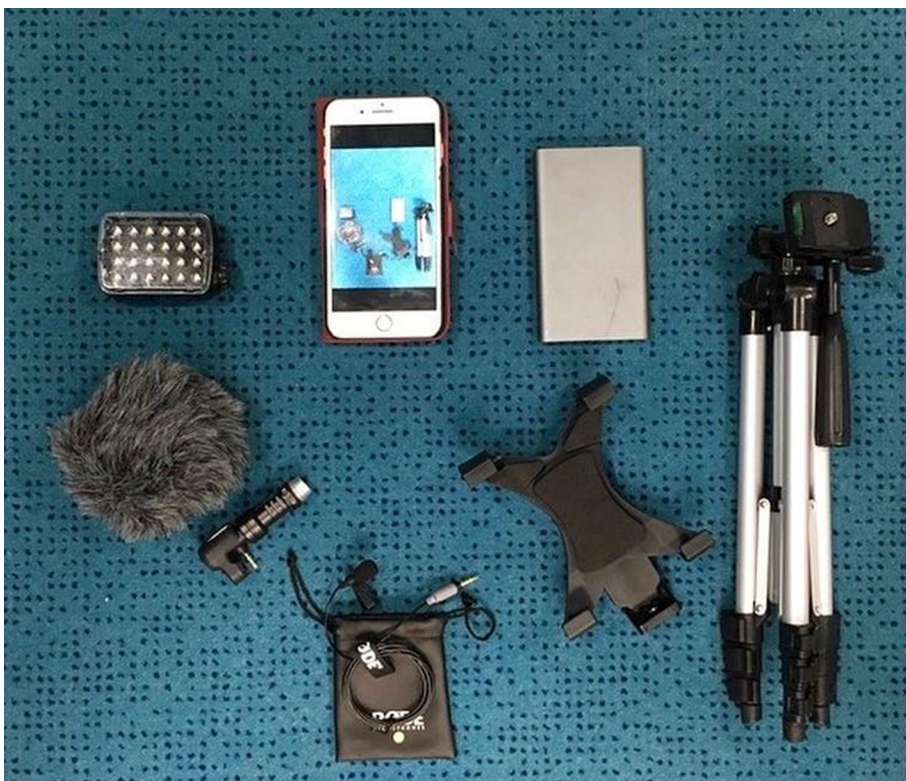
Així mateix, un altre element gairebé imprescindible és tenir un braç per a fer *selfies*, perquè amb ell podem desenvolupar tot tipus de plànols i preses, alhora que es guanya en estabilitat. I un sistema punt wifi *router*, més una bateria de recàrrega auxiliar. D'aquesta manera, evitem perdre la cobertura per falta de connexió o haver de deixar de treballar per falta de bateria. També porto una bateria supletòria del meu telèfon, un Samsung Noti.

Tot i que aquests elements falten en aquesta altra imatge, volia mostrar-vos altres accessoris que no he esmentat, com el trípod flexible o el meu Shoulderpod R2, que em permet la funció bàsica o bé completar-lo amb altres micròfons auxiliars.

Però vegem altres equips d'altres periodistes mòbils.

Aquest és el de Carmela Ríos, responsable d'*Unidad Editorial*.

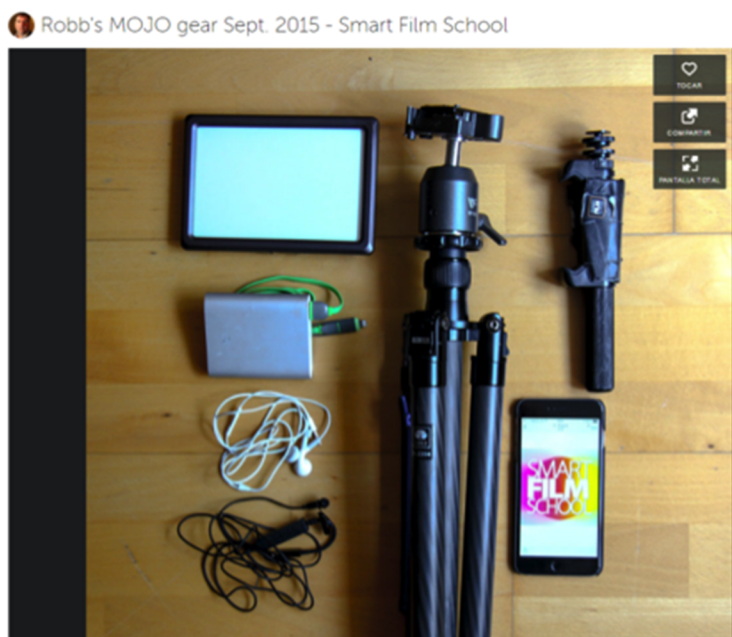

Ella mateixa el descriu en un enllaç al seu LinkedIn:

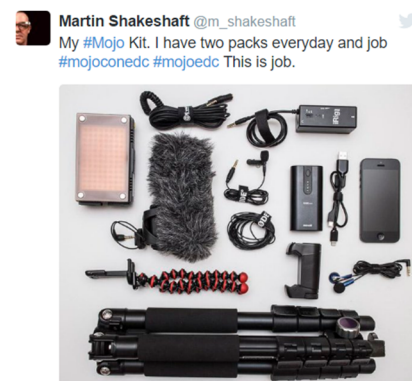
«Este es mi equipo básico para trabajar con el móvil o la tableta. Lo más importante son los micros porque se perdona una mala imagen pero nunca un mal audio (pensad en una entrevista inesperada). Llevo un micro de corbata y otro unidireccional con cortavientos (el de los pelitos). Una batería externa potente (recomiendo Xiaomi), un pequeño LED para dar un punto de luz cuando lo necesito (el mío es de Manfrotto) y las últimas incorporaciones: el trípode y el armazón para sujetar el móvil o la tableta (marca blanca comprado en Amazon). Y lo más importante, si eres periodista: rigor y criterio.»

Aquest altre equip és el que recomanen al MoJoCon de Dublín, la trobada anual de periodisme mòbil. Hi afegeixen un micròfon extern, un trípode fix, llums led, una bateria externa, un micròfon extern de corbata i uns estabilitzadors.

Aquest altre està format per un trípode rígid i flexible, un iPad, un iPhone, una bateria externa, un auricular (per controlar la presa de so) i un micròfon de corbata.

Aquí podeu veure altres equips personalitzats on predominen trípodes rígids, flexibles, carregadors, bateries externes, micròfons externs... i fins i tot remeis casolans com un mitjó, amb el qual s'evita ratllar la pantalla en el cas que no es tingui un protector o fins i tot controlar sons ambient a l'entrada d'àudio. Tampoc cal prescindir del nostre quadern de notes i del bolígraf.

Us recomanem el web dels companys d'Eltalleraudiovisual.com per comprovar diferents prestacions en cadascun dels equips i per saber quins són els més adequats per als dispositius. Us deixem dos llistats d'elements bàsics que fan servir ells.

Dispositius	Dispositius
iPhone 5S per a gravar	iPhone 5S per a gravar
iPad 3 per a editar	iPad 4 per a gravar i mesclar en directe
Vídeo	Vídeo
Minitrípode Gorillapod de Joby	Trípode BENRO KH-25RM
Monopod Manfrotto 560B-1 amb cap 700RC2	Trípode VELBON CX640
Muvi X-Lapse	The Padcaster per a iPad 2, 3 i 4
Focus de leds ProLux PL88 amb anells de llum a 3200°K i 5600°K	Carcassa Olloclip Quick Flip Casi per a iPhone
Cap Cullman CB5 amb adaptadors per a trípode per al focus	Nivell de bombolla per a sabata de flaix
Estabilitzador per smartphones BeHolder	Olloclip lents 3-en-1 angular, ull de peix i macro
Carcassa Olloclip Quick Flip Casi per a iPhone	Olloclip lents Telephoto i polaritzador circular
Nivell de bombolla per a sabata de flaix	
Olloclip lents 3-en-1 angular, ull de peix i macro	
Olloclip lents Telephoto i polaritzador circular	
Àudio	Àudio
Micro Rode Smartlav+ (corbata/lavalier) Sistema de subjecció Rode Invisilav per a micro Smartlav Adaptador de micro IK Multimèdia iRig Pre Prolongador TRRS Startech 2mts Prolongador XLR/Canon Microdireccional Adaptador Rode SC 6 Auriculars mans lliures Apple Perxa i pinça per micro Rode Tallavent Rode Dead Cat	Micro Rode Smartlav+ (corbata/lavalier) Micro Rode Smartlav (corbata/lavalier) Sistema de subjecció Rode Invisilav per a micro Smartlav Adaptador de micro IK Multimèdia iRig Pre Prolongador TRRS Startech 2mts. Cable XLR a TRS Adaptador TRS femella Micro de diadema amb connector TRS tBone earmic 500 Adaptador Rode SC 6 Auriculars AKG semitancats
Altres	Altres
Bateria externa Anker de 15000 mAh Carregador Apple per a iPhone i per a iPad Cable Lightning d'Apple Cable Dock 30 pines amb adaptador Lightning Camera Connection Kit d'Apple Motxilla amb tròlei	Carregador Apple para iPhone i per iPad Cable Lightning d'Apple Cable Lightning Amazon de 2 mts. Minireflector per a enfocament i balanç de blancs

Lectura complementària

Podeu obtenir més informació d'aquest recurs a la referència següent:

El taller audiovisual (2015). Dos muestras de equipos de grabación con dispositivos móviles [document en línia]. <www.eltalleraudiovisual.com>

2. Accessoris per treballar millor com a periodisme mòbil

L'enregistrament bàsic d'un dispositiu mòbil pot millorar-se molt amb diferents aplicacions natives o externes de cada *smartphone*, així com dels accessoris que completen els registres d'àudio i imatge.

En aquest cas, ens centrarem en alguns dels accessoris principals, així com en les fortaleses i opcions que ofereixen a l'usuari.

Braç per a fer *selfies*

Tot i que sembla una simplicitat, quan no es tenen altres suports que ens ofereixin més resistència, el més conegut com a *pal selfie* ens pot cobrir necessitats específiques en diverses circumstàncies. Aquestes en són algunes:

- Si es plega, podem fer-lo servir amb una funció ergonòmica, com a estabilitzador en els enregistraments. D'aquesta manera impedim que es detectin tremolors o oscil·lacions de moviment que solen passar quan gravem a pols.
- Permet gravar-nos realitzant entradetes per als vídeos, o, si hi ha canvis a càmera normal, podem aportar la nostra visió subjectiva a l'enregistrament.
- Ens permet gravar plànols que, en altres circumstàncies i per les nostres limitacions, serien difícils de realitzar. Per exemple, quan ens trobem envoltats de gent en una manifestació podem alçar-lo i captar una imatge

general dels assistents, o en un concert. Sobretot és molt útil en enregistraments esportius.

- Es pot fer servir com a suport addicional en la sabata d'un trípod. D'aquesta manera, també guanyem altura, ja que porta una rosca individual.
- És aconsellable comprar-ne un amb disparador amb Bluetooth. Ens permet enregistrar preses automàtiques de manera més senzilla. I fins i tot, en alguns dispositius, aquesta funció permet disparar fotografies a la vegada que realitzem captures de vídeo. Si no podem comprar-lo, com a remei sempre podem programar el disparament del dispositiu.

Trípodes

Hi ha tres models de trípodos principals:

- Els **rígid**s, que són els millors per a enregistraments estables i de llarga durada. Com més rígid i robust, millor, perquè guanyarem estabilitat.

- Els **flexibles**, que solen ser trípodos, ideals per a enregistraments en taula. A més, com que les seves potes són articulables, es poden adaptar a altres superfícies de suport (reixes, pedres, arbres) que millorin les circumstàncies dels enregistraments i facilitin l'accés a zones més complicades.

- A més dels trípodos de potes, hi ha un suport nou, adaptat específicament per al mòbil, que es diu **ShoulderPod**. Permet integrar-se en un trípode tradicional, fer l'enregistrament amb el mòbil a la mà o fins i tot sobre una taula. Té suports més evolucionats que permeten acoblar-li un focus led o un micròfon extern.

A la imatge, diferents solucions del ShoulderPod (de sistemes més bàsics a més complexos)

Bateria auxiliar

Tots coneixem la impotència que se'ns desperta quan volem establir una comunicació, consultar algun web o gravar algun moment especial i el mòbil ens avisa que la bateria s'està esgotant. O, pitjor encara, quan l'*smartphone* s'apaga. Aquest és un error que no ens podem permetre en un enregistrament, perquè

podem perdre la imatge o la declaració més important del dia. Precisament, l'enregistrament d'imatges i vídeos en HD o 4K consumeix molta bateria, la qual cosa ens obliga a portar sempre una bateria de recanvi.

Recàrrega de bateria externa

Si la bateria es descarrega, cal recarregar-la tan aviat com sigui possible. Per això és fonamental tenir un sistema de recàrrega de bateria externa. N'hi ha de diferents gammes, en funció del dispositiu i de la rapidesa de càrrega que es vulgui tenir.

Micròfon

Us imagineu perdre una declaració rellevant perquè el so no és vàlid? Primer de tot, podem evitar cometre aquest error comprant-nos un micròfon extern. Però no tots valen. Perquè puguem adaptar-lo al nostre mòbil és necessari que la clavilla tingui tres línies, com s'ha indicat anteriorment. Els micròfons de corbata RODE són una bona opció.

Llum

En ocasions la llum que tenim no és del tot bona, sobretot en circumstàncies específiques, com de nit, en espais amb poca lluminositat o amb massa ombres. Una manera de resoldre això és fent servir llums LED que es puguin adaptar als dispositius. No obstant això, podem concretar que sempre haurem d'evitar zones d'il·luminació artificial, sobretot amb fluorescents, i realitzar un balanç de blancs en aquest cas.

Objectiu

Tot i que tenim l'opció del *zoom* als nostres *smartphones*, no és del tot aconsellable si volem realitzar un enregistrament previst, i la immensa majoria té un focus bastant llunyà. Per realitzar plans on l'objectiu de la càmera no pot arribar, podem adaptar el nostre mòbil amb una carcassa per a lents i incloure-hi les que necessitem per aconseguir plànols més angulars o propers, sense perjudicar la resolució de la imatge.

2.1. Posada a punt per començar a gravar

Estem segurs que teniu ganes de començar a gravar una informació amb el mòbil, però abans de fer el pas hem d'assegurar-nos de controlar moltes variables que poden fer que tot el nostre enregistrament no hagi servit per a res. Abans de prémer el botó de gravar comproveu aquesta llista de tasques bàsiques.

D'on ve el focus de llum?

Aneu amb compte amb els focus de llum natural o artificial abans de gravar. Si graveu una persona en un espai interior, controleu que no tingui darrere una finestra a contrallum o eviteu gravar sobre un fons blanc. Mitjançant aplicacions també es poden controlar variables i diferents tonalitats de llum que no són les millors per a un enregistrament, com llums de colors o tubs fluorescents. El millor, sempre, és gravar en exteriors, a plena llum, evitant gravar a contrallum i les ombres. Es pot, mitjançant aplicacions natives o adquirides, realitzar un balanç de blancs abans de l'enregistrament.

Com s'ha de gravar: en horitzontal o en vertical?

Aquesta decisió és fonamental i dependrà de si es prefereix apostar pel vídeo tradicional o el vertical, propi d'aplicacions com Instagram o Snapchat. Penseu en l'enquadrament i en el paisatge que desitgeu centrar, i això també determinarà l'enfocament per explicar la informació.

Hi ha activitats, com l'esport o manifestacions, que s'adapten millor al format horitzontal, perquè es té més camp de visió. En canvi, potser, per realitzar la cobertura d'una roda de premsa ens interessa centrar-nos en una persona i, en aquest cas, fer servir el format vertical.

No obstant això, també heu de tenir en compte si es distribueix el contingut en xarxes socials com Twitter o Facebook, ja que aquestes xarxes estan adaptades per a vídeos horitzontals.

En qualsevol cas, en l'enregistrament cal evitar moviments en la majoria dels casos (dependrà del que gravem i l'efecte que vulguem ocasionar). Per exemple, en un enregistrament de declaracions veure una imatge que es mou per inestabilitat produeix molt mala imatge. Si heu de gravar en horitzontal, controleu que tingueu el polsador d'enregistrament a la mà dreta perquè no es vegi el dit a la càmera, bloquegeu l'exposició i la nitidesa de la imatge amb un petit cop sobre la pantalla, premeu el botó «Rec» i deixeu uns segons (3 com a màxim) de marge abans de fer un altre enregistrament.

Sabeu on és el micròfon?

En aquest cas no parlem del micròfon extern. El que volem saber és si sabeu on es troba el micròfon del vostre propi *smartphone*. És fonamental controlar-lo perquè, en cas contrari, podem cometre errors, com tapar-lo amb el dit, amb la funda de protecció del mòbil o fins i tot gravar sons molestos (per exemple, mentre toquem el dispositiu).

També heu de controlar altres aspectes de so de l'entorn. Per exemple, eviteu gravar en zones d'obres, de trànsit o amb molta gent parlant, si només busqueu gravar la declaració d'una persona. En exteriors també eviteu gravar en dies amb molt de vent, perquè produeix un so molt molest. I, en interiors, controleu l'acústica del lloc, que no hi hagi ressò. Les entrades d'àudio també es poden vigilar amb aplicacions específiques d'àudio.

Controleu també aquests aspectes encara que graveu amb micròfons externs i tingueu en compte les seves limitacions. En el cas que s'aprofiti com a micròfon l'auricular amb mans lliures, tingueu present que farà plànols molt propers d'enregistrament, perquè el seu cable és curt i això condiciona la distància d'enregistrament. I sempre, sempre, sempre, quan connecteu qualsevol micròfon cal que comproveu que l'aplicació que feu servir per a l'enregistrament és reconeguda i admesa per l'*smartphone*.

Netejar la lent

La lent de l'*smartphone* està constantment en contacte amb la roba o amb els dits. I, en canvi, és molt important, perquè serà els teus ulls durant l'enregistrament de la informació. És una pena que la imatge es vegi borrosa per aquest descuit. Per això és fonamental netejar-la bé amb un drapet de netejar les ulleres o qualsevol drap de cotó. Eviteu un altre tipus de material que pugui fer que es ratlli el vidre.

Activeu el mode avió!

Imagineu que esteu gravant amb el vostre mòbil l'entrevista que vendreu a un diari i just en aquest moment us truca la parella o els vostres pares. Com podeu evitar-ho? No us oblideu d'activar sempre el mode avió abans de l'enregistrament. És l'única manera d'impedir les trucades i entrades de notificaciones; a més, ens permetrà fer servir la resta del dispositiu en les funcions que desitgem.

És necessari tenir wifi?

Si es preveu realitzar un enregistrament i fer una edició des del mòbil però sense difusió de forma immediata per les xarxes socials, es pot prescindir d'aquest punt.

No obstant això, si es realitza un *streaming* o qualsevol retransmissió en directe (encara que sigui només textual) hem d'assegurar-nos que tenim actiu i en bon funcionament el nostre trànsit de dades o wifi més proper. En tot cas, sempre podem adquirir un punt wifi amb una operadora mòbil. Així ens assegurem la qualitat de la connexió.

Recordeu: mode avió i control de l'entrada d'àudio i de la llum.

2.2. Aplicacions mòbils que sembla que facin màgia

Si tenim controlats tots els elements externs i els accessoris del nostre dispositiu, ens endinsem en un altre dels punts forts: les aplicacions mòbils. Aquestes aplicacions ens resolen la vida quan ens disposem a crear qualsevol contingut des del mòbil.

Per començar hem de ser conscients que no tots podrem optar a les mateixes aplicacions ni, per tant, als mateixos acabats i qualitats d'enregistrament o edició. Tot radica en el nostre dispositiu, tant pel seu model com pel seu sistema

operatiu. És a dir, ni tan sols tenint el mateix dispositiu, tots els *smartphones* poden suportar totes les aplicacions, i això condiciona el programari que puguem tenir al dispositiu.

Hi ha una espècie de batalla entre els dos desenvolupadors més potents: iOS i Android. En un primer moment, iOS va ser considerat el rei absolut de les aplicacions, amb la millor qualitat i garantia. No obstant això, Android ha millorat molt en els últims anys, la qual cosa garanteix que encara que no tingueu un iPhone pugueu crear continguts des del vostre mòbil Android. Això us ho puc garantir, perquè tots els meus continguts han estat creats des d'un Samsung amb sistema Android.

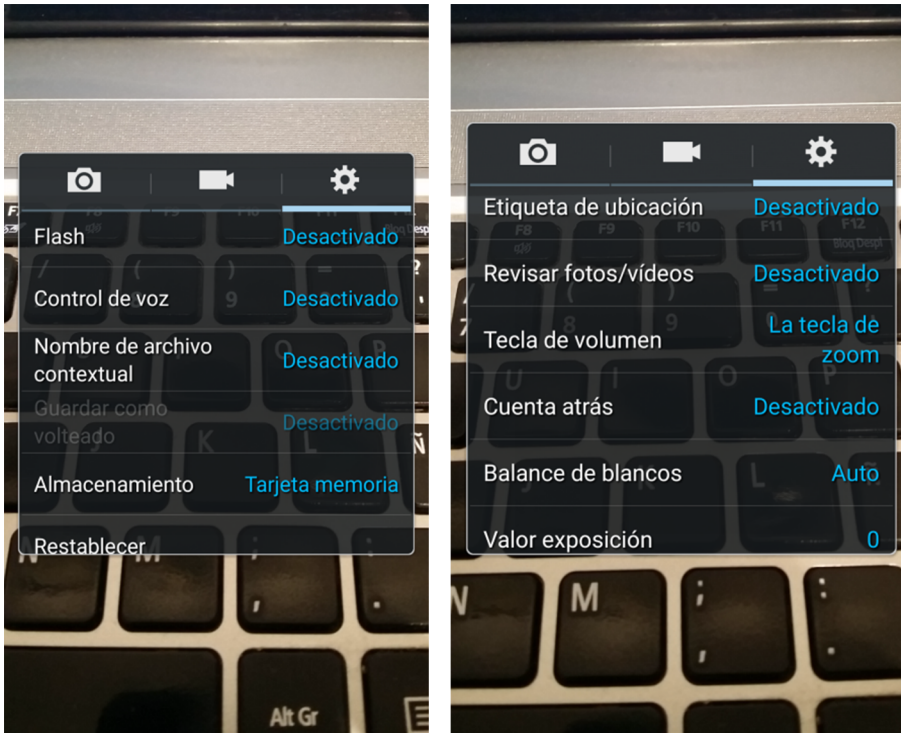
L'avantatge que té Android és que la immensa majoria de les seves aplicacions són gratuïtes, per la qual cosa podem gestionar la creació dels nostres continguts amb una inversió gairebé nul·la. En canvi, un iPhone té més aplicacions de pagament, tot i que us assegurem que val la pena el desemborsament per les prestacions i millores que proporciona al contingut.

No obstant això, Android permet millorar amb versions de pagament algunes aplicacions que ens descarreguem gratuïtament. Per exemple, és típic que si editem amb una aplicació gratuïta ens surti sobreimpresa a la imatge una marca d'aigua. Si accedim a la versió de pagament, aquest problema s'eliminarà.

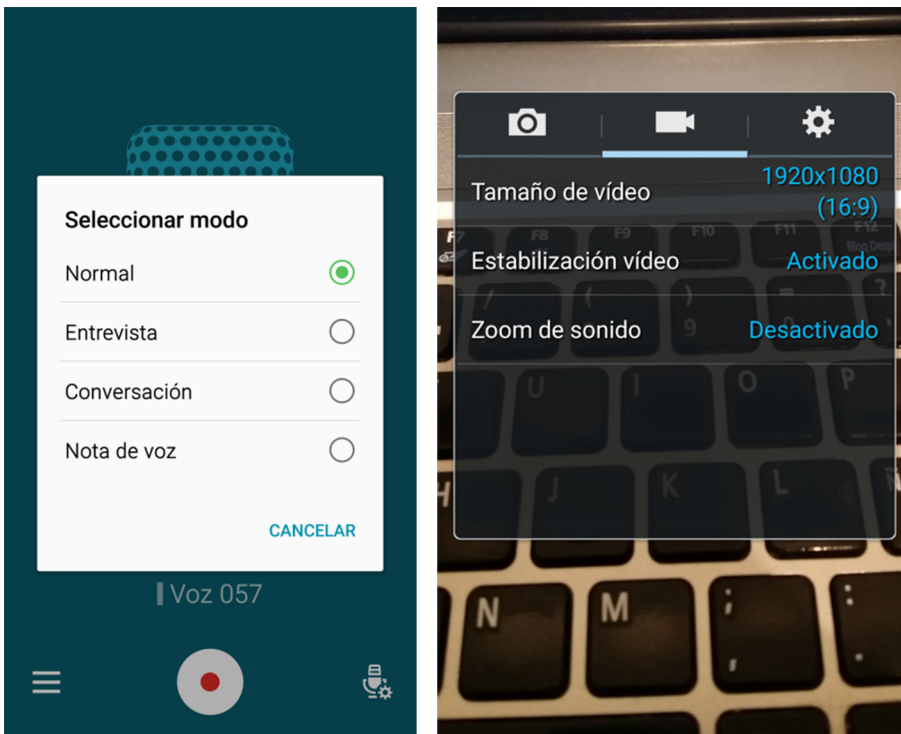
Hem de diferenciar dos tipus d'aplicacions:

Aplicacions natives o internes

Són les aplicacions que té el nostre propi dispositiu mòbil. Contribueixen a evitar descàrregues innecessàries amb les quals s'ha ocupat la memòria del nostre *smartphone*. Hem de ser conscients que fins i tot només amb aquestes aplicacions natives podríem exercir com a periodista mòbil, perquè té tot l'equip essencial per enregistrar, almenys. Entre aquest equip imprescindible es troba l'enregistrament d'àudio, la càmera fotogràfica i el vídeo.

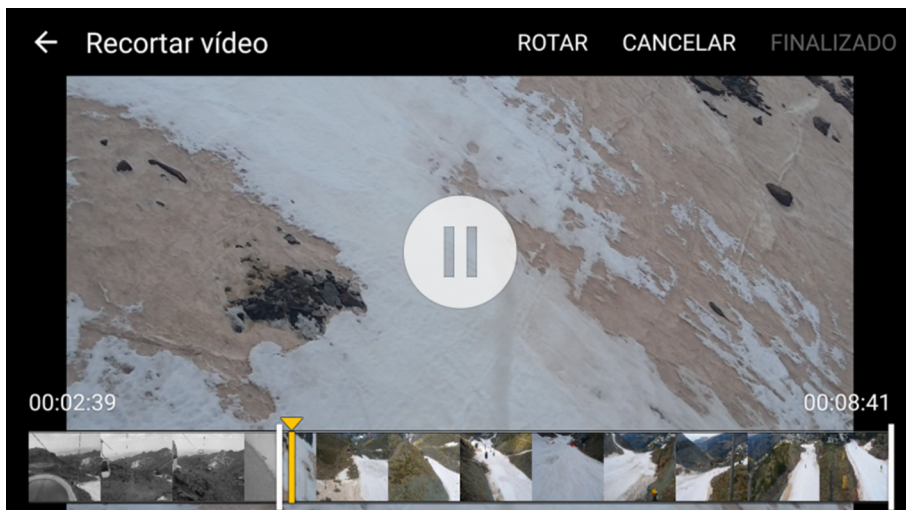
En aquestes imatges veiem captures del meu mòbil, un Samsung Noti 3. D'esquerra a dreta veiem diferents eines de l'aplicació nativa per al registre d'imatge, com la ubicació, el balanç de blancs o triar l'emmagatzematge.

Aquestes són dues captures més d'aplicacions natives. A l'esquerra, sobre la configuració nativa de vídeo, que permet ajudar en l'estabilització del vídeo i ajustar la grandària. A la dreta, l'aplicació nativa d'enregistrament d'àudio.

En aquesta imatge veiem la captura de l'aplicació nativa per a fotografia, que permet una altra sèrie d'ajustos sense necessitat de descarregar cap aplicació.

I aquesta altra captura és del procés d'edició nativa que permet el vídeo. És bastant bàsica i deixa retallar només el començament i el final del vídeo, però aquesta funció és fonamental, ja que és un pas que hauríem de fer amb cadascun dels nostres vídeos abans de pujar-los a la xarxa i compartir-los.

Aplicacions externes

Són les aplicacions que no venen instal·lades en el dispositiu, sinó que busquem a les botigues virtuals específiques de cada sistema operatiu.

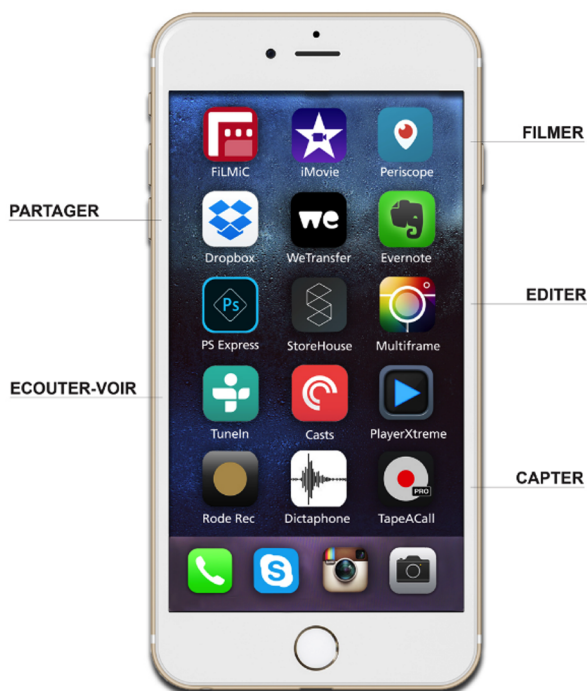
El mercat de les aplicacions que podem fer servir com a eines de producció, edició i difusió de continguts és tan ampli que cal realitzar un filtre abans de descarregar-nos-les totes al mòbil i saturar la memòria. Hem de fer un ús conscient de les aplicacions per millorar el rendiment del nostre mòbil tant com sigui possible. No obstant això, s'aconsella sempre descarregar les aplicacions que recomanin altres usuaris i, tot seguit, experimentar i provar-les per decidir

què s'està buscant en cada aplicació. Les aplicacions externes més utilitzades són les d'elements d'àudio (podcast, notes de veu...), fotografia (filtres, sobretot, i valors), vídeo (edició i enregistrament) i difusió de continguts.

De la mateixa manera que els usuaris mostren els seus equips mòbils, en referència al maquinari, el mateix passa amb l'equip de programari que solen fer servir els periodistes i que han aportat millors resultats als seus treballs.

Kit iReporter - iOS

[Cliquez sur les applications pour lire la description]

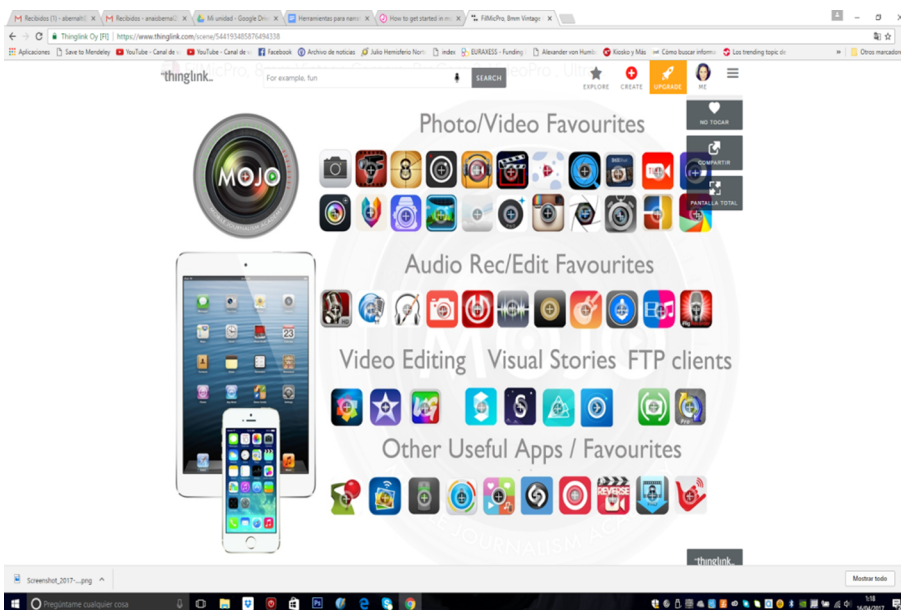

Kit iReporter - Android

[Cliquez sur les applications pour lire la description]

Les dues imatges anteriors pertanyen als suggeriments que recull el periodista Nicholas Becquet. Com es pot veure, algunes de les aplicacions estan disponibles per a tots dos sistemes operatius, com FilmicPro, com a eina d'enregistrament, Periscope, WeTransfer, Dropbox, Evernote, Casts o Tapi ACall.

Aquesta altra selecció, només per a iOS, és la realitzada per Glen Mulcahy, organitzador de les jornades MoJoCon a Dublín. Podeu consultar-les a l'enllaç següent: <<https://www.thinglink.com/scene/544193485876494338>>.

A l'aula de l'assignatura trobareu un espai dedicat a aquestes eines.

Lectures recomanades

Us recomanem llegir aquest text de la BBC de M. Settle (2016): *Ten apps to take your smartphone videos to the next level*. Disponible a: <<http://www.bbc.co.uk/blogs/collegeof-journalism/entries/d44615c4-b0b4-46d5-ab56-6140b4756e7f>>.

Per tenir més informació sobre aplicacions Android, llegiu el document següent de Mediatype (2014): *Le kit #mojo pour Android*. Disponible a: <<http://mediatype.be/2014/08/30/kit-ireporter-pour-android-2/>>.

I per conèixer què és el MoJo podeu llegir aquest text d'un periodista de la BBC, C. Scott (2016): *Ditching the DSLR: Why a BBC journalist filmed only on a mobile phone for a month*. Disponible a: <<https://www.journalism.co.uk/news/ditching-the-dslr-how-a-bbc-journalist-swapped-his-professional-camera-for-a-mobile-phone-for-a-month/s2/a660935/>>.

2.3. 3,2,1... Gravant! (No, encara no)

Sabem que voleu gravar ja amb els vostres dispositius, però abans de començar volem que aprengueu la rutina de revisar que tot està en ordre. Us aconsellem una llista de tasques que cal verificar abans de cada enregistrament.

- El mòbil està en mode avió?
- Estan controlats els punts de llum que rep el mòbil?
- Està comprovat el nivell de bateria del dispositiu?
- Si tens previst gravar molta estona, té un emmagatzematge extern o una targeta SD externa prevista?
- Estan controlats els punts de so que poden interferir en el teu enregistrament?
- Heu determinat quins micròfons es faran servir (dispositiu, mans lliures, extern professional)?
- Està previst l'ús d'algun trípod o superfície que estabilitzi el mòbil?
- S'ha realitzat una prova prèvia per comprovar que les aplicacions que es faran servir durant la cobertura funcionen correctament?
- S'ha verificat que hi ha connexió a la xarxa per a una difusió posterior?

Lectura recomanada

Carmela Ríos puntualitza cinc recomanacions més per a una bona cobertura mòbil: fer gimnàstica narrativa, buscar la petita història, fugir de la síndrome del turista japonès, el so i els accessoris, i la producció.

Per tenir més informació, us recomanem veure la seva ponència inaugural a MoJoBCN, *Los desafíos del periodismo móvil*. Disponible a: <<https://www.facebook.com/uoc.universitat/videos/10154432219106646/>>.

3. Com redactar per al mòbil

Parlem gairebé sempre del mòbil com un procés d'enregistrament de vídeo, però el desenvolupament d'aplicacions informatives específiques també ens porta a qüestionar quina és la manera més efectiva d'escriure un text que s'ha de veure a la pantalles d'un *smartphone* o tauleta.

Aconsellem seguir les recomanacions de la BBC per a la redacció general i n'afegim algunes de pròpies fruit de la nostra experiència en xarxes socials. Abans d'indicar algunes d'aquestes característiques hem de ser conscients que trobarem limitacions pel dispositiu (grandària de la pantalla, navegació, forma de consum), així com els condicionants tècnics de l'aplicació amb què treballlem.

Redacció del cos de la notícia

Titulars de no més de 55 caràcters. Cal tenir present el SEU (*search engine optimisation*).

Entradeta tan concisa com es pugui, distribuïda en un parell de línies.

Extensió màxima de 600 paraules, una extensió que sol ser llarga per a una informació en el mòbil. Recordeu que un paràgraf de quatre línies al nostre PC sol ser el doble (7-8) en un mòbil. No obstant això, existeixen fórmules alternatives de disposició de la informació. *TheAtavist* és un mitjà que adapta els seus missatges amb eficàcia al mòbil perquè la seva especialitat és l'*slow-journalism*.

Estructurar el text en **preguntes** i **respostes** permet que s'adapti amb eficàcia a una lectura mòbil.

Crear tags (etiquetes) sobre continguts, localitzacions, persones implicades en la informació...

Redacció per a xarxes socials

A **Twitter** cal ser conscients que es pot evitar la limitació de 140 caràcters amb la introducció d'imatges o pantalles informatives amb més informació. Afegir vídeos o fotos augmenta, a més, el nombre de clics sobre el tuit. No escrigueu missatges amb abreviatures o grafies resumides (per exemple, escriure la paraula *que* amb una lletra *k*). I recordeu sempre que podeu marcar la localització i etiquetar persones o institucions que també estiguin a la xarxa.

A **Facebook** tenim més amplitud per als textos. Podem fer servir aquest espai per generar un titular de suport i bolcar part de l'entradeta de la informació. També hi podem etiquetar les persones que ens interessin.

A **Instagram** es poden afegir textos o titulars sobre imatges i crear vídeos breus amb aplicacions complementàries.

A **Snapchat** hem de ser conscients de l'opció de poder afegir text a mà o en forma de titular i conèixer el tipus de narració que imposa la xarxa social.

4. Narratives pròpies del periodisme mòbil i casos

El periodisme mòbil possibilita, afavoreix i potencia la realització de determinats tipus de cobertures. En totes partim del vídeo mòbil, un dels elements de més èxit i acceptació. Així també ho va recordar la periodista de *La Vanguardia* Idoia Sota a MoJoBCN. A l'esdeveniment va recordar que el 80% dels seus lectors venen del mòbil, que el 57% consumia vídeo mòbil, i que aquest consum havia augmentat unes 200 hores/any des del 2012.

Directes

És una de les fortaleses del mòbil, la capacitat de transmetre en directe el que passa.

En aquest apartat podem integrar iniciatives com aquest so en directe de les bombes sobre Gaza (disponible a <<https://twitter.com/carmelarios/status/493895737110200322>>), que la periodista Carmela Ríos va difondre a Soundcloud i Twitter. Aporta el valor afegit de realitat i actualitat.

En aquesta estratègia de directes cal citar l'important paper de Periscope o Facebook Live, la retransmissió del qual té un motiu i una justificació, com aquest cas del diari *El Mundo* amb un Periscope sobre un registre policial.

A més dels casos anteriorment descrits, hi ha altres treballs destacats, com el del periodista Nicolae Schiau, que amb el seu mòbil i una càmera GoPro va acompanyar refugiats sirians i va fer una narració en temps real.

Microvídeos

Els microvídeos o càpsules d'informació són vídeos breus, d'un minut com a màxim, en els quals es narra un sol fet amb imatges i text sobreimprès. Poden portar música o no. Per a la seva elaboració són útils aplicacions complementàries com Flipagram o qualsevol de muntatge *collage*.

Ana I. Bernal Triviño @anaisbernal · 1 ene. 2016

.@paulaboneti : "A las mujeres, muchas veces, se nos transforma en objeto"
publico.es/culturas/mujer... @publico_es

0:06 | II

FLIPAGRAM

13 11

Stephan Richter

Migrants trying to escape from collection point in Hungary near Serbian border

bbcnews

Seguir

bbcnews 9 SEP: Tripping up #Hungary #Migrants #Refugees
A Hungarian camerawoman has been sacked after apparently tripping up migrants. Hungary's N1TV, who she worked for, said in a statement that an employee had shown "unacceptable behaviour". Watch more: bbc.in/camerawoman #BBCShorts @BBCNews

cargar más comentarios

omega.cato @mariaamanda_oficial her er den video jeg snakkede om

jocelinpadilla @little_lunita s_alharthia @randsldn mafshari55 🤔🤔

simonorr93 @softscotland softscotland @simonorr93 seen this days aao man. Shockina!

3.857 Me gusta

9 DE SEPTIEMBRE DE 2015

Añade un comentario...

Aquests microvídeos s'adapten molt bé a la forma de consum mòbil en la qual volem comprendre les claus d'un fet sense bloqueig de descàrregues, poc consum de dades, i no haver de recórrer als auriculars per escoltar la informació.

Exemple

Com a exemple podeu veure un microvídeo amb Flipagram que va fer *Publico.es* a <<https://twitter.com/anaisbernal/status/682996737070514177>> o aquest microvíde-

os de 15 segons d'Instagram de la cadena BBC sobre refugiats sirians a <<https://www.instagram.com/p/7am0nlojyf/>>.

L'empresa es refereix a aquests vídeos com a *BBC shorts*.

Stories

Els vídeo *stories* són aquells enregistraments que, en directe, es realitzen en aplicacions com Instagram o Snapchat, que va ser la primera xarxa social que va incorporar aquesta dinàmica. Quan un es dona d'alta en aquestes xarxes es pot compondre una narrativa periodística sobre la base de la unió de diferents moments. En aquest cas, es pot afegir la veu del periodista (en off o a càmera), fotografies, plànols de fotos o vídeo i fins i tot emoticones, que afegeixen un aspecte més informal a la cobertura, si és necessari. A continuació, podeu veure captures d'Snapchat sobre el Brexit i sobre un acte de la campanya electoral de Hillary Clinton als EUA, realitzat per BBC News i NBC News.

El vídeo vertical

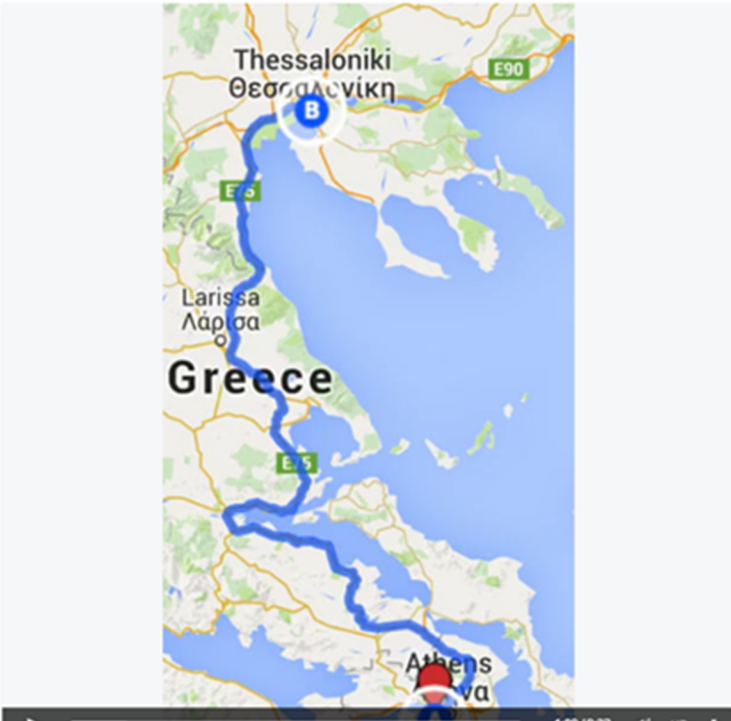
Com hem vist en els dos casos anteriors, hi ha aplicacions que han imposat l'ús del vídeo vertical. La raó de la seva acceptació es deu, abans de res, al fet que la immensa majoria veiem els continguts amb el nostre *smartphone* en aquesta posició. Hem de concebre que Snapchat no ens servirà per augmentar el tràfic de la nostra web, atès que en les peces no es pot redirigir a altres continguts. És a dir, en aquestes estructures desapareix la navegació partint d'enllaços. Aquest tipus de vídeos s'ha usat molt en cobertures com el Brexit, eleccions o bé per acostar el recorregut dels refugiats sirians a una audiència que en aquest suport no solia rebre aquest tipus de continguts.

John Sweeney captures refugee crisis on Snapchat

Más vídeos de BBC News

Me gusta esta página

Anterior · Siguiente

BBC News

Following refugees around Europe, captured on Snapchat, by the BBC's John Sweeney.

This is the first time BBC News has published a mobile-only digital short documentary in portrait native format.

Full programme will be broadcast in the UK at 22:35 BST on BBC One
<http://bbc.in/1O5v0J>

Foto compartida con:

🌐 Público

149 001 reproducciones

Inserir vídeo

Inserir publicació

Denunciar vídeo

Exemples

Sobre aquest tema podeu llegir les lectures següents:

L. Southcarn (2016). «The Wall Street Journal plans three more vertical apps». A: *Digiday* [document en línia]. <<http://digiday.com/uk/wall-street-journals-apps-take-laser-focus>>.

C. Albenau (2016). «Why The Washington Post is integrating vertical video into its strategy». A: *Journalism.co.uk* [document en línia]. <<http://www.journalism.co.uk/news/washington-post-vertical-video/s2/a653586/>>.

Realitat virtual (RV) o realitat augmentada (RA)

L'auge dels *smartphones* va associat a noves experiències comunicatives, com les ulleres que ens permeten conèixer amb el mòbil una informació amb realitat virtual o realitat augmentada (en aquest cas, no se substitueix el món virtual pel real). Meneses i Martín (2016) concreten que revistes impreses com *Esquire*, *Walpaper*, *Grazia* o *Fotogramas*, juntament amb capçaleres com *The Times*, *The Guardian* o *The DailyTelegraph* al Regne Unit, *LA Times* als EUA i *Metro News* al Canadà apliquen l'RA en les seves informacions amb un component extra d'«entreteniment i afavorint situacions immersives per al lector. Això és particularment favorable per al periodisme especialitzat, de servei o dades».

Cal destacar la quantitat d'iniciatives d'RV enfocades a temes d'agenda de denúncia sobre drets humans o conflictes.

Per exemple, *The New York Times* (Scott, 2017) ha desenvolupat un documental que fa que l'usuari pugui veure com és per dins un centre de detenció d'immigrants. En primer lloc, la seva intenció era provocar una reacció emocional en l'usuari.

La periodista Nonny de la Peña va treballar (a més, amb àudio real) sobre la possibilitat que la persona experimentés un bombardeig en un dels carrers d'Alep (Síria). *The Times* (Solomon, 2015) va realitzar amb RV una pel·lícula virtual on es recorrien escenaris de concentració dels francesos com a resposta a l'atemptat de París, pel seu poder de «crear empatia en el lector i millorar la comprensió del sentiment social en els dies posteriors». El diari *The Economist* (imatge superior) (Scott, 2016b) va utilitzar l'RV per realitzar una reconstrucció de Mossul i el seu patrimoni artístic després de la destrucció per part de l'Estat Islàmic. Per al diari era una manera d'informar sobre un país en el qual «accedir-hi físicament és difícil per a un periodista».

Bots i xats

La creació de bots (robots) a partir d'aplicacions de missatgeries d'aquests dispositius mereix una menció especial, vinculada al periodisme mòbil. Es tracta d'una nova tendència, amb futur, que pot determinar fins i tot el futur a l'hora de rebre la informació. Mitjançant aplicacions com Telegram, el mitjà aporta una conversa fluïda amb el lector, que li pot oferir informació, jocs, enquestes i qualsevol tipus de contingut. La integració dels desenvolupadors és fonamental en aquest procés.

Vídeo recomanat

Us recomanem el projecte de Nonny de la Peña que trobareu a l'enllaç següent: <<http://www.immersivejournalism.com/project-syria-premier-at-the-world-economic-forum/>>.

Lectura recomanada

Us recomanem veure la ponència d'Eduardo Suárez a MoJoBCN, Politibot, un bot que va informar sobre las elecciones del 2016. Una plataforma per replicar aquest èxit. Disponible a: <<https://www.facebook.com/uoc.universitat/videos/10154432306766646/>>.

5. Un periodisme més social i proper a la notícia

Com s'ha vist, la immensa majoria dels periodistes mòbils s'allunyen del periodisme de despatx, telèfon i teclat per situar-se al costat de la notícia, dels seus protagonistes i dels fets en directe. Aquest fenomen s'ha accentuat tant que fins i tot es troba a faltar el desenvolupament de cobertures més específiques, la qual cosa demostra que és un perfil professional que té capacitat d'absorbir nous professionals. Així ho indica Nicolas Becquet (2015) en aquest text després de l'atemptat de París que va dur a terme l'Estat Islàmic:

«Media coverage following the Paris attacks has highlighted what we've already known for a long time: smartphones are great at capturing an event in real-time and from all angles. The coverage also confirmed that journalists are lagging behind or are even absent altogether from this revolution, this move towards such a portable method of production, despite its potential.

While in the newsroom there is now a consensus on the need to cater for mobile users –who are growing in numbers and in some cases make up the majority of a news site's audience– it's quite a different picture when it comes to actually producing content on a smartphone or tablet.

Four years ago, trying to shoot and edit a video with your phone was a risky experiment. Today, technological developments have completely changed that, with greatly increased processor power, a 4G network, full HD or even 4K video, longer battery life, sophisticated apps approaching professional standards, and file formats customised for mobile distribution.

Filming, editing and publishing live video has become child's play, needing minimal preparation. However, in the French-speaking media at least, examples of this in practice are still few and far between.»

Com indica Becquet, ara es necessita que les redaccions integrin professionals amb aquest perfil, que se situïn al centre de l'acció, amb capacitat de crear noves narratives, conscients que es dirigeixen a una audiència mundial i que han d'aprofitar tot el potencial de les xarxes socials.

Aquí us deixem alguns dels periodistes que treballen amb periodisme mòbil, tant internacionals com nacionals.

- Marc Blank-Settle, BBC
- Glen Mucahy, fundador de MoJoCon, instructor i director d'innovació d'RTE
- Eleanor Mannion, RTE News
- Nicolas Becquet, *L'Echo*
- Carmela Ríos, *Unidad Editorial*
- Ana I. Bernal Triviño, *El Mundo* i fundadora de MojoBCN
- Bill Gentile, *freelance*
- Yusuf Omar, *Hindustan Times*
- Eduardo Suárez, *Politibot*
- Patricia Morales, *El Español*
- Ernesto Torrico, *El Confidencial*

- Jonathan Miller, Channel 4 News
- Quentin Sommerville, BBC
- Nick Garnett, BBC

Bibliografia

Becquet, N. (Novembre de 2015). «Mobile reporting has great potential, but where are the journalists?». A: *Journalism.co.uk* [document en línia]. <<http://www.journalism.co.uk/news/mobile-journalism-has-great-potential-but-where-are-the-journalists-/s2/a594525/>>.

El taller audiovisual (2015). *Dos muestras de equipos de grabación con dispositivos móviles* [document en línia]. <<https://eltalleraudiovisual.com/equipo-para-grabar-con-movil-mojoconedc/>>.

Settle, M. (2016). *Ten apps to take your smartphone videos to the next level* [document en línia]. Londres: BBC Academy. <<http://www.bbc.co.uk/blogs/collegeofjournalism/entries/d44615c4-b0b4-46d5-ab56-6140b4756e7f>>.

Meneses, M.; Martín, J. (2016). «Medios de comunicación impresos y realidad aumentada: una asociación con futuro». A: *Arbor* (pàg. 192-292).

Scott, C. (2016a). «Ditching the DSLR: Why a BBC journalist filmed only on a mobile phone for a month». A: *Journalism.co.uk* [document en línia]. <<https://www.journalism.co.uk/news/ditching-the-dslr-how-a-bbc-journalist-swopped-his-professional-camera-for-a-mobile-phone-for-a-month/s2/a660935/>>.

Scott, C. (2016b). «How The Economist used virtual reality to tell stories through digital reconstruction». A: *Journalism.co.uk* [document en línia]. <<https://www.journalism.co.uk/news/how-the-economist-used-virtual-reality-to-tell-stories-through-digital-reconstruction/s2/a626026/>>.

Solomon, B. (2015). «Finding Hope in the Vigils of Paris: A Virtual Reality Film». A: *The New York Times* [document en línia]. <https://www.nytimes.com/2015/11/21/world/europe/finding-hope-in-the-vigils-of-paris.html?_r=0>.

